

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. An authentica forma alicuius Declarationis Sacrae Congregationis
conferat ei vim legis generaliter obligantis in vtroque foro? Ex part. 11.
tract. 8. & Misc. 8. resol. 53.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

& regulas Iuris. Hanc formam præscripserunt Gregorius XIII. & Sixtus V. suis Diplomatis. Quod si aliqui ultra limites prædictos præter Congregationem, necesse est in ea explicari id ortum habuisse ex peculiari commissione, aut voluntate Pontificis.

10. Quarta conditio est, ut prædictæ Declarationes contententur notitia publica, qualis est illa quam Episcopus potest præbere in suo Episcopatu, declarando illas forma iuridica, & quæ oriri potest ex fama publica deriuata ex principio authentico. Circa quam conditionem aduertendum est, quod hodie, ut Declarationes Cardinalium vim habeant obligandi in vtroque foro, non sufficit quæcumque fama publica, aut principium quod aliàs sit authenticum, sed hoc principium esse debet ex solito sigillo, & ex subscriptione Cardinalis Præfecti, & Secretarij eiusdem Congregationis, ut ex Decreto Sanctissimi Domini nostri Urbani VIII. constat.

11. Quintam conditionem requirunt omnes ferè Auctores primæ sententiæ, quod scilicet publicentur; etenim ut omnes Doctores tradunt in materia de legibus, ut lex de facto obliget, requiritur publicatio, & intimatio, sine qua ab eius obligatione subditi excusantur. Et ex defectu huius conditionis asserunt Doctores, quod Cardinalium Declarationes non obligent in conscientia, aut foro exteriori. Fateor huiusmodi conditionem omnimodò necessariam, cum obedientia essentialiter supponat cognitionem præcepti, & legis. Vnde ut Declarationes hanc vim habeant, publicari debent. Cæterum hæc publicatio non debet fieri, sicut fit in constitutionibus, & legibus Ecclesiasticis, sed sit quod publica forma, quam formam publicam, & authenticam nobis præscripsit suo Decreto Summus Pontifex Urbanus, quod sint exhibita solito sigillo, & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Præfecti, & Secretarij eiusdem Congregationis pro tempore existentium, qua forma posita, & speciali iussu Sanctissimi Domini nostri Urbani diuina providentia Papæ Octauij Congregatio mandat, & præcipit, tam in iudicio quam extra adhibendam esse fidem. Hæc omnia Hurtadus ubi supra, & tom. 1. tract. 12. cap. ref. 5, n. 14. Vide etiam præter Doctores citatos; Matrinum de San Ioseph in Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 20. de Pœnit. n. 18. Palqualigum in qq. Can. Cent. 1. q. 6. num. 14. Donatum Rer. Regular. tom. 1. tract. 8. q. 4. Garziam in summa Theol. mor. tract. 1. difficult. 5. dub. 5. Bordonum in cons. Regular. tom. 2. resol. 73. per totam, in qua multas quaestiones circa materiam pertractat. Tu verò, amice Lector, inter pugnantes Doctorum sententiis, quoad præsentem difficultatem, illam sequere, quæ magis auctoritati Sacræ Congregationis fauet. Et reuera mihi omninò displicet opinio Brunii & Verricelli de Declarationibus Cardinalium facta verbo cum Sanctissimo.

RESOL. XXIV.

An authentica forma alicuius Declarationis Sacræ Congregationis, conferat ei vim legis generaliter obligantem in vtroque foro? Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 53.

^{Sop. hoc in}
^{titulis præ-}
^{cedentibus}
^{Ref. & in to.}
^{7. n. 1. Ref.}
^{24. vlt. ante}
^{10. dub. 9. n. 2. 4. cum seqq.}
^{ubi me citato sic ait: Omnes}
^{Decl. & in}
^{nalium, multi non facile admittunt, nec putant au-}
^{thenticæ consistere de illis, ut notat Diana resol. illa 7.}
^{Ref. 6. vlt.}
^{al. med. ref.}
^{al. med. & le-}
^{contrarias, & quidem Declarationes in multis mate-}
^{riis diuersas, & oppositas circumferri satis notum est,}
^{vnde viri docti non ita illis alligantur, ut non in di-}
^{uersas eant sententiis ab iis, quas secuti sunt declara-}

tores, si enim oppositæ sunt, nemo potest vtrique parti adherere, præsertim cum multæ circumstantiæ concurrant, quibus variatis non iam diuersi Cardinales declarantes, sed iidem ipsi possunt aliter atque aliter respondere, adeò ut Pontifex tandem modum præscripserit tenendum, & seruandum in auctoritate & fide talium Declarationum agnoscenda, & admittenda, ut iam subiicio.

2. Pro qua re aduerto Bossium de Jubilæo sect. 3. casu 2. n. 25. respondentem ad quædam Declarationes Sacræ Congregationis in eam esse sententiam, scilicet ut prædictæ Declarationes ad modum legis obligent in vtroque foro, non sufficere quod sint signatæ sigillo ipsius Congregationis, sed insuper requiri, vel quod Papa det Breue, quo iubeat illas seruari, vel quod Auditor Cameræ det monitorium in earum executionem, seu sub censura mander seruari. Hæc ille. Cui ego (saluo semper saniori iudicio) adderem (quidquid sit de veritate sententiæ Bossij) pro aliis casibus particularibus occurrentibus, ut obligent per modum legis debere constare certò saltem certitudine morali, quod eadem circumstantiæ concurrant in illis casibus, atque in casu in quo talis Declaratio emanauit cum prædictis circumstantiis; neque enim videntur tales Declarationes debere habere maiorem vim, quam habeant rescripta, & responsa Pontificia, quæ extant in corpore Iuris Canonici, aut extra illud Corpus, alioquin sufficienti auctoritate firmata ad faciendam fidem. Ad hoc autem, ut talia rescripta, seu responsa Pontificia obligent in aliis casibus debent esse planè similes casus in substantia, & circumstantiis, propter quas sic fuit responsum; ergo hoc ipsum debet constare in prædictis Declarationibus.

3. Contra doctrinam Bossij videtur sentire Diana 5. part. tract. illo 1. 2. de indulgentiis ab Jubilæo ref. 53. ubi relata sententiæ prædictæ Bossij ait: Hoc mihi non placet. Reiicit autem ex eo, quod Urbanus VIII. videatur aliquid statuisse contra eam sententiam. Nam ex decreto, inquit, Sanctissimi Domini nostri Urbani VIII. faciunt fidem, si in authentica forma proferantur, quæ sit autem authentica forma ut faciant fidem, declarat ipsi verbis decreti, quæ subiicio: Cum ad notitiam huius Sacræ Congregationis peruenerit quæplures Declarationes, Decreta, seu Decisiones sub nomine eiusdem Sacræ Congregationis absque illius auctoritate impressas in libris, seu aliis operibus circumferri, & allegari, multatque ex Declarationibus, Decretis, seu Decisionibus iuxta contingentiam casuum, illorumque qualitates, & circumstantias à se diuersis temporibus factas, secundum ea quæ proponerentur, fuisse alteratas, immutatas, diminutas, & forsitan aliàs mentio Sacræ Congregationis nomine confectas; nullòque propterea authentico sigillo munitas, illasque per Tribunalia tam in Vrbe, quam per Orbem circumferri, & allegari: considerans eadem Sacra Congregatio Rituum, quantum detrimenti recipi possit, si aliqua fides illis adhibeatur, ex speciali Sanctissimi Domini nostri Urbani VIII. iussu mandat & præcipit, huiusmodi Declarationibus, Decretis, seu Decisionibus tam impressis, quam imprimendis, ac etiam manuscriptis, nullam fidem in iudicio vel extra esse adhibendam, sed tantum illis, quæ in authentica forma, solito sigillo, & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Præfecti, ac Secretarij eiusdem Congregationis pro tempore existentium, munitæ fuerint. In quorum fidem hæc propria manu subscripsimus, & sigilli proprii Sacræ Rituum Congregationis communiti, ac typis mandati iussimus. Datam Romæ die 11. Augusti, 1632. &c. His verbis videtur Diana velle reiicere Bossij dictum supra relatum. Ergo duos tales viros tam doctos, & eruditos malo simul sequi, & eorundem dicta componere, quam ab alterutro dissentire. Diana quidem

Quæ est in tom. 4. tr. 4. Ref. 1. §. vlt. paulò post initium, & pro doctrina seq. in hoc §. in Resol. præterita. §. Sed circa, & seqq. & in alio vers. eius ann. in tom. 1. tr. 2. Resol. 65. §. Difficultas. Inter mediū, & finem, à vers. Quod confirmari. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 344. §. Ad eò, & in tom. 3. tr. 1. Ref. 96. §. Ac his: inter med. & finem à vers. quod nisi sit in forma.

quidem et non potest, ita nec puto relatis se verbis Congregationis aliud intendere, quam quod verba ipsa sonant & probant: sonant quidem verba adhibendam esse fidem illis, quae in praedicta authentica forma solito sigillo, & c. munita fuerint. Hoc tamen non negat Bossius: sed ait, ut praedictae declarationes ad modum legis obligent in utroque foro, non sufficit, ut sint signata sigillo ipsius Congregationis, sed insuper requiritur, vel quod Papa de Breue, quo iubet illas seruari, vel quod Auditor Camerae det Monitorium in earum executionem, seu sub censura mandet seruari. Itaque illa authentica forma faciet fidem talis declarationis, quod vera sit, & quod ita iudicauerit in illa occasione pro casu de quo erat questio, & ille sit sensus Congregatorum. Sed, ut ea sententia, tunc pro illa occasione prolata, sit quasi quaedam lex Pontificia, & Pontificia auctoritate lata obliget per modum legis, debet habere conditiones easdem, seu aequivalentes aliis conditionibus, quae requiri solent, & requiruntur in aliis legibus, ut habeant vim legis obligatoriae. Cum ergo tales declarationes saepe sint diuersae, imò aduersae, quia saepe sunt diuersi declaratores congregati, & in utramque partem sint rationes probabiles, & possunt dissentire declaratores, & prudenter aliter atque aliter probabiliter declarare, (maximè aliqua circumstantia variata) etiam si constet, & fides habenda sit declarationi in authentica forma data, ita ut sit credendum talem declarationem emanasse, non tamen eò, ipso censenda erit lex, nisi ut talis intimeretur, & promulgetur: atque hoc vult Bossius, nec puto negaturum Dianam. Neque enim satis est quod quis certò sciat, & credat talem legem esse conceptam à Principe (multò minus à consiliariis ipsius) donec vel Princeps ipse, vel alius legitime id potens facere, nomine Principis legem promulget, & mandet obseruari. Sufficiat ergo (ut vult Diana, & rectè probat ex relatis verbis decretis) ad faciendam fidem, quod ita senserint in tali casu, & questio Eminentissimi Domini congregati in ea Sacra Congregatione tale testimonium authenticum; sed ut praedictae declarationes obligent per modum legis in utroque foro adhuc potest requiri, quod vult Bossius. Nihil ergo continent praedicta verba contra Bossij doctrinam. Hucvique Dicastillus.

4. Vnde ex his ego optarem, Summus Pontifex magis clarè presentem difficultatem tam necessariam declararet, interim verò ut alibi adnotavi, puto in repugnantes Doctorum opiniones illam semper amplectendam esse, quae magis fauet auctoritati Sacrae Congregationum.

Alibi in Ref. praeterita etiam in fine.

RESOL. XXV.

An Bulla Sanctissimi Domini Nostri Urbani VIII. die 28. Ianuarij 1628. edita contra Monetarios, extendatur ad commorantes in Regno Sicilia, Sardinia, & Corsica? Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 88.

§ 1. Affirmatiuè respondendum videtur per ea, quae contra me adducit Merolla tom. 1. dis. p. 1. c. 2. difficult. 1. n. 543. vbi ex multis probat, dictas inulas comprehendi sub nomine Italiae & esse verè partes Italiae, quod habetur in l. insula, ff. de iudic. & docet Bartol. in tract. de insula, §. nullius, n. 2. Capolla in tract. de seru. rust. praed. c. 26. de mari, num. 16. Marta de iurisd. part. 1. c. 26. n. 35. & Cunia de ritu Regni Sicilia, cap. 6. n. 38. haec opinio est probabilis.

Quae nunc inuenietur in tom. 7. ref. 273. §. 1. ex his, quae ego ipse docui in 2. part. tract. 17. ref. 30. & Ref. 273. §. 1. me citato, loquens de supradicta Bulla Urbani VIII. His suppositis, & in aliis eius annot. de Peyrinis in privileg. Minim. tom. 3. c. 12. constit. 12.

aliàs 22. Urbani VIII. n. 8. vbi sic asserit. Nota quòd ista Constitutio non obligat extra Italiam, nec consequenter in insulis Italiae adiacentibus, vt sunt Sicilia, Sardinia, Corsica, quia nomine Italiae communiter ista insula non veniunt. Et ita in insula Siciliae practitari audio, maximè in Dicecesi Catanensi anno 1632. Sic ille. Vide me ipsum vbi supra.

RESOL. XXVI.

An omnia viva vocis Oracula annullentur per constitutionem Gregorij XV. & Urbani VIII. die 20. Decembris 1651. Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 17.

§ 1. AD hunc casum ita respondet amicissimus Pater Lezzana in summ. qq. regul. c. 3. n. 21. Circa Constitutionem Sanctissimi Domini Nostri Urbani VIII. animadvertendù est per illam non videri cassari, & aboleri viua vocis Oracula, quibus Sanctitas sua, aut alij Summi Pontifices priuilegia Religionibus concessa, aut decreta Summorum Pontificum, aut etiam sacrorum Canonum & Concilij Tridentini, aut aliorum Conciliorum explicant, aut declarant in concernentibus ad Religiosos ipsos, dummodò praedicta viua vocis Oracula non contineant aliquam gratiam, priuilegium, aut indultum; solum enim reuocantur, & cassantur omnia & singula priuilegia, facultates, & gratia, quaecumque viua vocis Oraculo concessae; vt in Bulla habetur. Deinde aduertendum, quòd quauis per Constitutionem Gregorij XV. non reuocentur concessiones factae per viua vocis oracula, quae sunt sortita suum effectum ante praedictam constitutionem, vt in illa habetur, & declarauit Sacra Congregatio die 2. Aprilis 1625. per constitutionem tamen Sanctissimi Domini Nostri Urbani cum nihil tale dicatur, videntur reuocari saltem quatenus respiciunt effectum pro futuro tempore. Vnde si aliqui Religiosus habuit gratiam, verbi gratia, à Pontifice solo viua vocis Oraculo, quòd esset Magister, Praesentatus, aut quid simile à tempore Constitutionis Sanctissimi Domini Nostri, neutrumquam potest vt tali concessione, licet contrarium etiam probabiliter dici possit, cum id non exprimat in Constitutionibus Sanctissimi Domini Nostri Urbani; si enim Sanctitas sua vellet in hoc coarctare Constitutionem Gregorij, debebat illud declarare, sicque video aliquos sentire. Ita Lezzana.

2. Sed plus addit Laurentius de Peyrinis in privileg. Minim. tom. 3. c. 12. constit. 18. aliàs 28. Urbani VIII. in scholiis, n. 1. putat enim quòd dicta constitutio non reuocat, neque intelligitur de viua vocis Oraculis concessis ante Pium V. Nam iste Pontifex illa omnia innouauit, & de nouo concessit cum clausula, quorum reuocet ac sic de verbo ad verbum, & c. quae clausula operatur, vt confirmatio & innouatio sint ex certa scientia. Imò etiam intelligi putat de viua vocis Oraculis ante Gregorium XIII. quia iste etiam Pontifex ea omnia confirmauit ex certa scientia, quae clausula vim habet nouae concessionis. Cum itaque isti duo Pontifices per confirmationem, & innouationem ex certa scientia, quae nouae concessionis vim habet, priuilegia viua vocis Oraculis concessa confirmarint in genere, & in specie per suas particulares constitutiones, iam illa desinunt esse concessa per viua vocis Oraculum, sed sunt concessa per nouas dictorum Pontificum constitutiones, quare sub ista reuocatione cadere non videntur. Neque etiam cadunt sub ista reuocatione viua vocis Oracula concedentia Indulgentias, quia haec non nominantur, nec venire commodè possunt nomine priuilegiorum, aut gratiarum, sed sunt omnino diuersa. Neque etiam putat hanc reuocationem comprehendere viua vocis oracula communicantia aliquod priuilegium alicui Religioni aliàs concessu per Apostolicum

Sup. hoc latissime in to. 7. tr. 1. Ref. 248. 249. §. Obiices. ad lin. 5. & in Ref. 255. §. Sed non prope fin. verbi. Praeterqua.

Quae priuilegia non sunt in dicitur & leg. docti aliorum etiam

Sup. in tom. 7. Ref. 248. & in tom. 7. Ref. 255. §. Sed non prope fin. verbi. Praeterqua.